

saavel som paa enhver anden Tid af Aaret kunde have Brug for en Dreng; det kan gjerne være, men der er ikke almindelig udbredte Forhold, som gjøre disse Pløiefrier nødvendige. Naar altsaa Communalbestyrelsen, vel at mærke navnlig i den foregaaende Vinter, har sørget for en stærkere Skolegang for den øverste Klasse, foreslaae vi, at der om Sommeren skal kunne indtræde en Lempelse i saa Henseende, og at da Sommeren skal benyttes for de lavere Klasser, som da skulle have fem Dages Skolegang ugentlig. Vi have ikke foreslaaet hele sex Dage, fordi vi troe, at der ogsaa med Hensyn til disse mindre Børn kan være et Duffe om at have dem en Dag fri, og fordi vi troe, at naar vi foresloge mere end fem Dages ugentlig Skolegang om Sommeren, og tillige foresloge at indbrage Pløiefriertene, paalagde vi virkelig Skolelærerne en større Byrde, end de nu have, og jeg troer vel, at man skal kræve fuldt Arbejde af Skolelærerne, men jeg troer ikke, at man skal bebyrde dem mere, end de hidtil have været bebyrdede der, hvor de have arbejdet troligt og ordentligt; thi de have et tungt og møjsommeligt Arbejde imod en ikke meget stor Løn, og jeg troer, at nogen Lettelse om Sommeren kan være meget vigtig for dem. Dette er, hvad vi have foreslaaet i den første og den anden Paragraph istedetfor Udsættels § 1.

§ 2 i det til os komne Forslag gaaer ud paa at tilstede en Udfrysning af Børn, der have naaet det 13de Aar, naar Skolens Foresatte ansee dem for værdige dertil. Da der allerede i vor Skolelovgivning gives en Afgang til at saae Børn i denne Alder udfrysne af Skolen, mod at de møde der engang om Aaret, hvilket vi dog ikke kunne tillægge stor Betydning, troe vi ogsaa, at man kan gaae ind herpaa; men man kan, vel at mærke, kun gaae ind herpaa paa en saadan Maade, at man ikke opgiver de Hovedsatninger, som nu udtrykke Grænsen for, hvad Skolen skal præstere og for hvad den skal kræve af Børnene. Dette er i vor hidtil gjældende Skolelovgivning udtrykt ved en Alders Bestemmelse, men denne er ikke sat vilkaarligt, idet man har valgt en Alder, ved hvilken der er taget Hensyn deels til den almindelige Udvikling og til den Tid, hvori en

vis Modenhed opnaaes hos Almuens Børn, der leve under mindre gunstige Kaar, og deels til det Maal af Kundskaber og Færdigheder, som man vil, at Børnene skulle opnaae i Almueskolerne. Da vi nu maae indrømme — og vi troe, at Enhver maa indrømme det — at der er enkelte Børn, der opnaae, hvad Skolen tilsigter, og hvad Skolen under almindelige Forhold kan give, tidligere end andre Børn, troe vi, at disse Børn ogsaa maae kunne udfrysnes tidligere. Det er ikke ret at tvinge dem, af Hensyn til en usikker mulig Binding, til at vedblive at gaae i Skolen; men der maa da opstilles, ikke den ubestemte Regel, at Skolens Foresatte ansee Børnene for værdige til at udfrysnes, men en bestemt Regel, til hvilken Skolens Foresatte have at holde sig, som binder dem selv med Hensyn til, hvad de have at paasee, og det er den, at, naar et Barn skal gaae ud af Skolen ved det 13de Aar, skal det virkelig have godtgjort at staae paa det Standpunct, til hvilket man haaber i Gjennemsnit at kunne have ført Barnet, naar det er 14 Aar. Det maa ikke gaae ud tidligere, undtagen det er saa meget fremme i Kundskaber, at det ved disse erstatter, hvad der fattes det i Alder.

Endelig ere vi i vort Forslags § 4 gaaede ind paa, hvad der stod i Lovforslagets § 3, men med en Indskrænkning, vi ansee for aldeles nødvendig, og som vi antage at høre væsentlig med til, at Principet kan blive opretholdt. Vor Skolelovgivning foreskriver en Alder af 14 Aar som den almindelige Grænse for Skolegangen; men, naar Børnene da ikke tilfredsstille, kan man holde dem længere der. Her savne vi en egentlig Bestemmelse, og der kommer andre Hensyn til, nemlig et Skjøn over, hvad Barnet kan præstere, hvilket betinges af dets Evner og Kaar, og herved bliver der i Virkeligheden en forskjellig Skolebyrde for de tungnemme og de mere begavede Børn, for dem, der gaae i Skolen under gunstige Kaar, og for dem, der gaae under saadanne Kaar, at det er vanskeligt for dem at rykke frem med de øvrige. Vi troe, at dette ikke bør finde Sted; vi troe, at Staten maa stille en bestemt Fordring til Forældrene med Hensyn til deres Børn, at de skulde lade dem an-